



OUDER-MISHANDELING

GEBRUIK BIJ
ELKE VORM VAN
HUISELIJK GEWELD
EN KINDER-
MISHANDELING
DE MELDCODE!



WAT IS OUDER-MISHANDELING?

Ouder-mishandeling (ook wel: 'kind-ouder geweld' of 'huiselijk geweld van jongeren tegen hun ouders'; niet te verwarren met ouderENmishandeling) is: niet-incidenteel geweld in het gezin, gepleegd door een (doorgaans thuiswonende afhankelijke) jeugdige of jongvolwassene, dat gericht is op (een van) de ouders. Het gaat om herhaaldelijk en ernstig geweld (geen 'normale' puberteitsconflicten). Het geweld kan psychisch, fysiek en seksueel zijn, met financiële afpersing en materiele schade.

SIGNALEN: HOE HERKEN IK OUDER-MISHANDELING?

Er is veel schaamte bij ouders (gevoel van falen). Ouders vragen doorgaans pas hulp in vergevorderd stadium. Mogelijke signalen:

- Ouder(s) is (zijn) bang voor eigen kind.
- Toename verbaal geweld (vaak rond 12-14 jaar) en escalatie naar ernstige dreiging en fysiek geweld.
- Brandstichting, (sporen van) materiele schade.
- Heftige woede-uitbarstingen bij jongere n.a.v. triggers (bv. alcohol, drugs, internet- en gameverslaving).
- Geringe dagbesteding van de jongere, omkering dag-nachtritme.
- (Ernstige) gedragsproblemen, agressie en woede i.v.m. psychopathologie bij de jongere.
- Voor ouder(s) onverwachte gedragsverandering bij de jongere ("was vroeger helemaal niet zo").
- Meerdere vormen van huiselijk geweld in het gezin, o.a. naar siblings.
- Geweld door jongere buiten gezin (bv. mishandeling (ex-)partner).
- Negatieve communicatie- en interactiepatronen in het gezin.

- Mannelijke dominantie als sociale norm binnen het gezin.
- Probleemgedrag bij jongere op school, (langdurig) verzuim, schorsingen, pesten en gepest worden.
- Schulden bij jongere en financiële uitbuiting en afpersing van de ouder(s).
- Huisverbod, melding(en) of aangifte bij politie door ouder(s) of familie.
- Ouder isoleert zich en raakt uitgeput.

RISICOFACTOREN: WIE IS EXTRA KWETSBAAR VOOR DIT GEWELD?

Er is weinig bekend over risicofactoren voor ouder-mishandeling. Het algemene beeld uit zowel praktijk als de wetenschappelijke literatuur is dat ouder-mishandeling wordt gepleegd door thuiswonende jongens vanaf 14/15 jaar, dat het veelal gericht is op alleenstaande (gescheiden) moeders, en dat dit gezinnen in alle lagen van de bevolking kan treffen.

Jongeren met psychiatrische problematiek, met name wanneer dit zich pas in de puberteit openbaart en dit gepaard gaat met gedragsproblemen, lage frustratietolerantie en gering inlevings- en aanpassingsvermogen lijken een specifieke groep plegers te vormen.

Verstoorde ouder-kind interactie: een zeer permissieve opvoeding (geen grenzen); ontbreken van gezinscohesie of extreme bescherming; verschuiving van gezagsverhoudingen binnen het gezin (bv. door scheiding); geweld in het gezin; onvoorspelbaarheid.

FEITEN EN CIJFERS

- Bij naar schatting 10% van alle incidenten van huiselijk geweld die jaarlijks ter kennis komen van de politie, zijn de eigen ouders slachtoffers.
- Meer dan 80% van de plegers zijn jongens.
- In twee derde van de gevallen is de biologische moeder het slachtoffer.

ADVIES / MELDEN

Voor advies, melden en/of doorverwijzing naar opvang en/of andere hulp, bel:

- Veilig Thuis 0800 20 00

Bij acuut gevaar bel 112

ENGELSE VERTALING

Zie hier.



OUDER-MISHANDELING

AANDACHTSPUNTEN

Bij elke vorm van huiselijk geweld en kindermishandeling dien je als professional de meldcode te gebruiken. Algemene meldcode richtlijnen (zoals de 5 stappen) staan niet op deze factsheet beschreven – bezoek daarvoor de link. Wél staan hier aandachtspunten specifiek voor deze vorm van geweld:

- Vraag aan ouder(s) hoe het met ze gaat; neem hen serieus. Vraag door.
- Ga na bij GGZ-behandeling van een jongere of er sprake is van agressie. Vraag door.
- Let ook op de andere kinderen in het gezin (als slachtoffers of plegers).
- Om ernstig geweld te doen stoppen kan het nodig zijn de politie

in te schakelen (aangifte of huisverbod).

- Overleg met Veilig Thuis over mogelijkheid van uithuisplaatsing.
- Overweeg opvoedings-ondersteuning, MST, Relationele Gezinstherapie, MDFT, Geweldloos Verzet of Agressieregulatie programma.

MEER INFORMATIE

Zie de bronnen en:

- De website Holes in the wall
- Databanken met interventies rondom de thema's huiselijk geweld en seksueel geweld. <https://www.huiselijkgeweld.nl/interventies/effectieve-interventies>
- Dit rapport van TNO en Movisie over ouder-mishandeling



BRONNEN OUDER-MISHANDELING

Dit bestand geeft een overzicht van organisaties die betrokken zijn geweest bij de ontwikkeling van de [bijbehorende factsheet](#) en van beschikbare achtergrondinformatie (bronnen).

BETROKKEN ORGANISATIES

In het maken van deze factsheet over ouder-mishandeling voor professionals in alle beroepen die een [meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling](#) hanteren, hebben de volgende organisaties input geleverd:

- TNO (hoofdauteur Remy Vink, voor vragen of opmerkingen: remy.vink@tno.nl)
- MOVISIE
- GGD GHOR Nederland
- Augeo Foundation
- Veilig Thuis
- VVAK
- Het Lorentzhuys

BRONNEN

De volgende documenten en informatiebronnen geven meer informatie over de signalen van ouder-mishandeling, risicofactoren, en dingen om op te letten bij dit type geweld bij het doorlopen van de [5 stappen](#) van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling:

- Beckmann, L., Bergmann, M. C., Fischer, F. and Mosel, T. (2017) Risk and Protective Factors of Child-to-Parent Violence: A Comparison Between Physical and Verbal Aggression, *Journal of Interpersonal Violence*, first published online 12th December 2017

- Biehal, N. (2012). Parent abuse by young people on the edge of care: a child welfare perspective. *Social policy & society*, 11(2), 251-263.
- Calvete E, Orue I, Gamez-Guadix M, Bushman BJ. (2015) Predictors of child-to-parent aggression: A 3-year longitudinal study. *Dev Psychol.* 2015 May;51(5):663-76. doi: 10.1037/a0039092. Epub 2015 Mar 30.
- Cottrell, B. & Monk, P. (2004). Adolescent-to-parent abuse: A qualitative overview of common themes. *J.Fam. Issues*, 25(8), 1072-1095.
- Eckstein, N.J. (2004). Emergent issues in families experiencing adolescent-to-parent abuse. *Western Journal of Communication*, 68(4), 365-388.
- Holt, A. (2013). *Adolescent-to-Parent Abuse: Current Understandings in Research, Policy and Practice*. Policy Press, Bristol University.
- Holt, A. (2015) *Working with Adolescent Violence and Abuse Towards Parents: Approaches and Contexts for Intervention*. London. Routledge.
- Ibabe, I. & Jaureguizar, J. (2010). Child-to-parent violence: Profile of abusive adolescents and their families. *Journal of Criminal Justice*, 38(4), 616-624.
- Kennair, N. & Mellor, D. (2007). Parent abuse: a review. *Child Psychiatry Hum. Dev.*, 38(3), 203-219.
- Weinblatt, U. & Omer, H. (2008). Geweldloos verzet: een behandeling voor ouders van kinderen met ernstige gedragsproblemen. *Gezinstherapie Wereldwijd*, 19(4): 389-418.
- Pagani, L., Larocque, D., Vitaro, F., & Tremblay, R.E. (2003). Verbal and Physical Abuse Toward Mothers: The Role of Family Configuration, Environment, and Coping Strategies. *Journal of Youth and Adolescence*, 32(3), 215-222.
- Routt, G., & Anderson L. (2011). Adolescent violence towards parents. *Journal of Aggression, Maltreatment and Trauma*, 20(1), 1-18.
- Ulman, A., & Straus, M.A. (2003). Violence by children against mothers in relation to violence between parents and corporal punishment by parents. *J of Comparative Family Studies* 34(1), 41-60.
- Vink, R.M., Goes, A., Doornink, N., Broerse, A., Pannebakker, F., Zwan, van der R., Schakenraad, W. (2014) *Huiselijk geweld door kinderen en jongeren tegen hun ouders*. Utrecht/Leiden. Movisie/TNO